

Gebarentaal bewaard

1. Hoe komt het dat dit aantal afneemt?

a. Dankzij betere gehoorapparaten leren doven beter spreken.

Op dit moment zijn er in Nederland nog ongeveer 5000 mensen voor wie de Nederlandse gebarentaal (NGT) hun eerste taal is. Daarnaast zijn er zo'n 15.000 mensen voor wie NGT de tweede taal is, zoals horende familieleden, tolken of mensen die werken met doven. Nu er steeds geavanceerdere gehoorapparaten gemaakt worden, neemt het aantal 'native speakers' van gebarentaal af. Voor taalkundigen die deze bijzondere taal willen bestuderen, is het daarom belangrijk dat ze nú zo veel mogelijk materiaal verzamelen.

<http://www.ru.nl/corpusngt/>

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=168162>

De grammatica van een sms'je

2. Wat heeft de vorm *xie* ('ik zie') gemeen met talen als het Italiaans en Portugees?

c. Het onderwerp wordt uitgedrukt in het werkwoord.

In de Romaanse talen, zoals het Italiaans en het Portugees (maar ook het Latijn), kun je het onderwerp van de zin (in dit geval *ik*) weglaten. Dit kun je namelijk ook afleiden uit de vervoeging van het werkwoord. In het Nederlands kan dit niet. Ga maar na: *loopt* kan voorafgegaan worden door *jij* (2e persoon) maar net zo goed door *hij* of *zij* (3e persoon). In sms-taal kun je het onderwerp vaak wél weglaten.

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=214512>

Hét woord van 2008 ...

3. Hoe komt dit?

b. Het gaat meestal om een woord dat een hype beschrijft.

Hoe vaak hoor je tegenwoordig iemand nog *bokitoproof* zeggen? Dit was het woord van het jaar 2007. Of wie weet wat er wordt bedoeld met de woorden van zeven jaar geleden: *amogger*, *chipkiller* of de *eurominikit*? Allemaal woorden die op dat moment veel gebruikt werden omdat daar een aanleiding (bijvoorbeeld in het nieuws) voor was.

Die aanleiding verdwijnt echter in veel gevallen ook weer en daarmee ook het woord.

<http://www.nu.nl/column/1876421/kindersterfte-woorden.html>

http://www.nrc.nl/ opinie/article2098864.ece/Van_Dale_swaffelt_de_taal_kapot

De vaagste taal van 2008

4. Welke uitdrukking won in deze categorie?

b. Een plekje geven.

Met vaagtaal bedoelt men het gebruik van woorden en uitdrukkingen die onduidelijk, dubbelzinnig, misleidend, overbodig of storend zijn. Het doel van de vaagtaal-verkiezing is op een leerzame én leuke manier duidelijk te maken hoe teksten verbeterd kunnen worden en hoe teksten op lezers overkomen.

<http://www.vaagtaal.nl>

Groot dictee

5. Hoe noemt men de studie van herkomst van woorden?

a. Etymologie.

De etymologie bestudeert de herkomst van woorden. Naast etymologie gelden voor spelling nog twee logische principes aan de hand waarvan je de regels kunt uitleggen: fonologie (klankleer), iets schrijven wat je hoort, en morfologie (leer van de woordvorm), het zorgen voor een constant woordbeeld. De taalpathologie bestudeert iets heel anders, namelijk de stoornissen in de taal.

http://www.telegraaf.nl/binnenland/2713672/_Spelling_is_een_gokspel_.html?p=15,2

http://www.ru.nl/actueel/nieuws/language_studies/goed_spellen_en/

Woorden verdwijnen

6. Waarom zijn deze woorden verdwenen?

b. Om plaats te maken voor modernere woorden.

Zo bevat het woordenboek nu ook de woorden *blog*, *mp3-speler* en *beroemdheid*. De uitgever zegt dat de aanpassingen gemaakt zijn om te laten zien dat Groot-Brittannië een moderne en multiculturele samenleving is. Velen zijn echter bang dat het schrappen van bepaalde woorden uit het kinderwoordenboek tot gevolg heeft dat kinderen het contact verliezen met het Britse cultuurgoed.

<http://www.telegraph.co.uk/education/3569045/Words-associated-with-Christianity-and-British-history-taken-out-of->

[childrens-dictionary.html](http://www.kennislink.nl/web/show?id=220359)

Taalproblemen

7. Wat kan een ongewenst effect zijn van spreken in ellipsen?

b. Je komt minder taalvaardig over.

Ellipsen zijn geen complete zinnen omdat een persoonsvorm, onderwerp, of beide ontbreekt. Het is een soort telegramstijl zoals: 'Gisteren bezoek gehad' en 'Morgen winkelen'. Het constant spreken in dit soort zinnen is voor afasiëpatiënten te leren en blijkt inderdaad een goede manier om tot een efficiënte en toch begrijpelijke, communicatie te komen. Een nadeel kan wel zijn dat iemand die continu in ellipsen spreekt minder taalvaardig kan overkomen.

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=220359>

Taal bij de burens

8. Is het Nederlands opgenomen in onze grondwet?

d. Nee, maar dit voornemen is wel opgenomen in het regeerakkoord.

Ook in Nederland is de nationale taal dus niet officieel vastgelegd in de grondwet, maar dit lijkt vooralsnog niet tot veel strijd te leiden. Op 22 februari 2007 ondertekenden de ministers van het kabinet-Balkenende IV het regeerakkoord, waarin een aantal verwijzingen naar de Nederlandse taal staan. Het opvallendst is het voornemen de positie van het Nederlands vast te leggen in de grondwet.

<http://taalunieversum.org/nieuws/1640>

Partners De Praktijk
natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij Meertens instituut

 Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

 studereninleiden.nl

 UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

De Talenquiz is een initiatief van De Taalstudio en De Praktijk en wordt geschreven door De Taalstudio. De quiz wordt maandelijks gratis verstuurd naar de abonnees en daarnaast verspreid via www.taalstudio.nl, www.kennisnet.nl en www.kennislink.nl. De Taalstudio is volstrekt onafhankelijk in onderwerpkeuze, formulering en verwijzing. Op dit product zijn de Algemene Voorwaarden van de Taalstudio van toepassing.